

Assignatura: **LITERATURA UNIVERSAL**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

1. CONTINGUTS:
Bloc 1. Els orígens. Les arrels bíbliques i grecollatines de la literatura occidental

- Síntesi conceptual dels grans períodes de la literatura antiga i clàssica
- Pautes per a la lectura expressiva i per a la interpretació dels símbols més coneguts de la tradició.
- Coneixement d'una literatura per ser escoltada i una literatura per ser llegida.
- Apropament al concepte de versió fílmica i de text literari.
- Guió per al comentari de text.
- Importància de la Bíblia.
- Èpica i teatre de la Grècia clàssica: Homer, Sòfocles, Aristòfanes.
- Poesia llatina i els tres tòpics (*Ubi sunt, Beatus Ille, Carpe diem*): Virgili, Horaci.

Bloc 2. L'edat mitjana

- La poesia trobadoresca. Trobador, joglar i la *fin amor*.
- El *dolce stil novo* i la lírica medieval: Dante, Petrarca. L'evolució del tema amorós en diferents autors medievals.
- El cicle artúric. La novel·la de cavalleries i altres propostes narratives. La pervivència d'expressions que formen part de la imatgeria col·lectiva. *El romanç de Tristany i Isolda*.

Bloc 3. El món modern: del segle XVI al segle XVIII

- El Renaixement: canvis ideològics i estètics. Noves formes i gèneres literaris. Ús de la mitologia.
- L'humanisme: Rabelais.
- El classicisme europeu. Racine. Molière.
- Les primeres albors de la novel·la. Shakespeare.
- L'estètica barroca.
- La il·lustració francesa i la seva projecció literària.

Bloc 4. El segle XIX

- El Romanticisme. Característiques. Literatura alemanya: Goethe, Schiller, Novalis. Literatura anglesa: Byron, Shelley, Scott, Keats. Literatura francesa: Víctor Hugo, Madame de Staël, Chateaubriand. Literatura italiana: Manzoni, Leopardi.
 - El costumisme. La irrupció del periodisme a l'àmbit de la literatura.
 - El realisme i el naixement de la novel·la contemporània: Austen, Dickens, Balzac, Tolstoi, Flaubert, etc. El Naturalisme: Zola.
 - El simbolisme: Baudelaire, Mallarmé, Verlaine i Rimbaud.
- Reconeixement de temes literaris en altres disciplines artístiques. Referències cinematogràfiques i documentals.

Bloc 5. El segle XX

- Les avantguardes. El futurisme. El cubisme. El dadaisme. L'expressionisme. El surrealisme.
- La poesia en el primer terç del segle xx: influència del neosimbolisme. Eliot. Rilke. Valéry. Pessoa. Kavafis.
- Les transformacions de la narrativa contemporània. Proust. Kafka. Joyce. La generació perduda. El compromís de l'escriptor.
- El boom de la narrativa hispanoamericana: Borges, Cortázar, García Márquez.
- El teatre de l'absurd: d'Ibsen a Ionesco. El teatre del compromís. Brecht. Beckett.
- La literatura i el seu paper en la societat de consum (novel·la de gènere, novel·la i cine, novel·la i

Assignatura: **LITERATURA UNIVERSAL**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

mitjans de comunicació de massa).

La condició humana a partir de la literatura. Reconeixement de temes literaris en altres disciplines artístiques. Referències cinematogràfiques i documentals.

2. METODOLOGIA:

La metodologia es basarà en les explicacions del professor, els treballs pràctics de comentari de text, a més de la recerca, selecció i anàlisi d'informació.

Tipus de proves:

1. Proves: Les proves consistiran en un exercici escrit mitjançant el qual l'alumne haurà de respondre a qüestions teòriques i històriques sobre la interpretació del contingut i la forma d'una obra, a partir d'un fragment d'aquesta, tot i relacionant-la amb les capacitats i continguts de la matèria de Literatura Universal, Per a aquesta prova es considerarà que la lectura dels texts és tan important com el coneixement dels continguts de l'assignatura.

Les preguntes que es formularan respondran a la tipologia següent:

A. Preguntes relacionades amb el text i amb les lectures obligatòries o assenyalades pel professor (puntuació màxima: 6 punts)

- 1.1. Comentar el fragment en relació amb les tècniques expressives del gènere a què pertany.
- 1.2. Comparar l'estil del fragment amb el d'altres obres de lectura obligatòria.
- 1.3. Contextualitzar el fragment dins l'obra a què pertany.
- 1.4. Contextualitzar el fragment i l'obra dins el conjunt de la producció de l'autor o de l'època o del moviment artístic a què pertany.
- 1.5. Indicar el tema del fragment o de l'obra i relacionar-lo amb altres obres literàries o amb altres realitzacions artístiques en què també aparegui.
- 1.6. Relacionar o comparar personatges, temes o tècniques expressives de les diverses lectures obligatòries.

B. Preguntes referides als continguts de l'assignatura, no relacionades amb el text proposat (puntuació màxima: 4 punts) Es tendirà a fer preguntes generals sobre grans moviments i autors.

2. Des de la primera avaluació fins al final els exàmens tindran un format semblant a l'examen proposat per la Universitat de les Illes Balears de la PAU corresponent (vegeu pàgina web de la UIB).

3. L'assistència a la convocatòria de qualsevol prova que s'hagi de qualificar és obligatòria. La no assistència a la convocatòria de l'examen s'haurà de justificar mitjançant un certificat mèdic o en el seu cas mitjançant un tipus de justificat emès per un organisme oficial (sempre que sigui possible), en cas de no ser així la qualificació per no presentació és de zero.

4. Treballs: Desenvolupament teòric de continguts lingüístics i/o literaris programats en el curs on es valorarà l'expressió i el contingut. Els treballs presentats per a la seva qualificació, a proposta del professor, podran

Assignatura: **LITERATURA UNIVERSAL**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

ser considerats o no segons el criteri del professor; tenen una intenció didàctica d'aplicació dels coneixements i per a destriar dubtes que seran plantejades per l'alumnat amb posterioritat.

Aspectes relacionats sobre l'estudi i l'anàlisi de les lectures obligatòries de cada trimestre. L'alumne haurà de presentar un treball basat en una proposta o guió del professor, a més de realitzar la prova corresponent sobre l'obra de lectura obligatòria. La temporalització serà de dues lectures obligatòries per avaluació llevat de la tercera que només permet l'estudi d'una sola lectura (en aquest cas *La transformació* de F. Kafka).

Respecte a les lectures s'inclouen les estipulades a la reunió de professors a la UIB de dia 13/05/2011:

- *Antígona*, de Sófocles.
- *Hamlet*, de Shakespeare.
- *Càndid*, Voltaire
- Selecció de poemes de *Les flors del mal*, de Baudelaire:
 - II L'albatros
 - III Elevació
 - IV Correspondències
 - VII La musa malalta
 - XII La vida anterior
 - XIX La geganta
 - XXIII La cabellera
 - XXIX La carronya
 - XXXI El vampir
 - XXXV Duellum
 - XXXVII El posseït
 - LIII La invitació al viatge
 - LXXV Spleen (Pluïós, irritat en la ciutat entera)
 - LXXVIII Spleen (Quan el cel baix, feixuc, pesa com una tapa)
 - Un viatge a Citera
- *La transformació*, de F. Kafka.

3. PROCÉS D'AVALUACIÓ:

L'avaluació és continua i forma part del procés didàctic, de manera que el mateix procés d'aprenentatge és objecte de l'avaluació. Aquest procés comença a partir dels coneixements previs que tingui l'alumnat per a constatar les dificultats i després, el professor, proposarà la consecució dels objectius de cada aprenentatge. Així doncs, l'avaluació no depèn exclusivament de la demostració d'uns coneixements en un moment determinat sinó de l'avaluació (i també autoavaluació de l'alumne) en cada moment del seu

Assignatura: **LITERATURA UNIVERSAL**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

aprenentatge.

L'avaluació serà contínua pel que fa als coneixements i aprenentatges, i per tant formativa, per això es realitzarà al llarg de tot el curs però molt especialment en les proves escrites que es fan al llarg de cada trimestre i que s'ajustaran, sempre que sigui possible, als continguts programats i assenyalats degudament pel professor.

En tot tipus de prova es valorarà a més dels continguts la correcta presentació, la puntuació, la correcció morfològica, l'ús d'un lèxic adequat i la capacitat de síntesi en les respostes (la penalització en aquest cas pot arribar a ser d'un 10%). De fet adoptam els criteris que s'indiquen en relació a les proves de selectivitat a la UIB:

- a. Correcció formal i gramatical (netedat, ortografia, ús dels signes de puntuació, etc.).
- b. Precisió i claredat en l'expressió.
- c. Ordre i coherència de l'exposició (estructura, argumentació, adequació a les qüestions i els temes proposats, etc.).
- d. Adequació del discurs a la situació comunicativa i riquesa d'estil (varietat lèxica i sintàctica, ús de recursos expressius...).

També es valorarà el fet de què la resposta es centri en el tema referit en la pregunta i que sigui una resposta que contempli l'aspecte central i nuclear i no detalls relacionats secundàriament de la pregunta. Aquest tipus de resposta sense més que una relació incidental no obtindran qualificació o aquesta no serà la qualificació total estipulada. Igualment baixarà el resultat de la prova la manca de maduresa lingüística, inexactituds o expressions mancades de claredat en els judicis i arguments emprats per contestar les preguntes. Les faltes d'ortografia penalitzen també amb un valor de -0,2 dècimes per cada una d'elles. També és un indicador les suggerències al respecte per a les proves de selectivitat de la UIB:

• Adopció, per part de l'alumne, d'un determinat punt de vista (perspectiva objectiva o subjectiva) davant el tema bàsic o la tesi desenvolupada en el text.

• Confrontació del punt de vista adoptat amb les idees, els judicis i els raonaments desplegats per l'autor en el procés del discurs.

• Conclusió sintètica i personal (objectiva o subjectiva, però raonada).

Com aprovar l'assignatura?

- Per posar la nota de l'avaluació, l'alumne serà avaluat positivament, si la mitjana és de 5 o superior a 5. Per arrodonir la nota sense decimal es tindrà en compte el treball i l'estudi diari, fer deures, recerca i selecció d'informació, actituds, etc. Aquest arrodoniment pot ésser de 0'1 a 0'5.

- La nota final serà la nota de la tercera avaluació. En un percentatge de 95% de les proves dels controls i un 0,5% de l'actitud de l'alumne/a en front a l'assignatura.

- Per posar la nota de la tercera avaluació es tindrà en compte les notes de les avaluacions passades i totes les notes de la tercera avaluació de tots els controls i treballs exigits.